

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา” ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต่อไป

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

ดังมีรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 รอบ โดยใช้เทคนิคเดลฟายนั้น ผลการศึกษามีดังนี้

1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรอบที่ 1

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งถึงผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดที่ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นอิสระ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของแบบสอบถามเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นใน 3 ด้านด้วยกัน คือ

1) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลของการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ประมวลผล ได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. การคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์	1. ความซื่อสัตย์
2. ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	2. การคิดแก้ปัญหาและการคิดตัดสินใจ	2. ความอดทน
3. ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแสโลกาภิวัตน์	3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดอย่างสร้างสรรค์	3. ความขยัน หมั่นเพียร
4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน	4. มีความรอบคอบ ไม่ประมาท	4. ความรับผิดชอบ

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และความรอบรู้เกี่ยว กับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านทักษะ/กระบวนการตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
5. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการ จัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและ พัฒนาทรัพยากรของชุมชนให้ เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน	5. การทำงานเป็นทีมหรือเป็น กลุ่ม ตลอดจนการเป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี	5. ความมีวินัย
6. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น	6. มีทักษะในการวางแผน และ ทำงานตามกฎ กติกา และ ความถูกต้อง	6. ความมีสติ ความรอบคอบ ในการตัดสินใจ
7. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา และการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้อง กับบริบทของชุมชน	7. มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้อง กับความต้องการและ ภูมิทัศน์	7. ความประหยัด อดออม
8. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการ พึ่งตนเอง ทางสายกลาง ความ สมดุล และความยั่งยืน	8. มีทักษะในการจัดการความรู้ อย่างเป็นระบบ	8. ความสามัคคี
9. วิธีการวางแผนการใช้จ่าย	9. มีทักษะในการปรับตัวและ การประยุกต์ใช้	9. ความสุภาพ อ่อนน้อม
10. แนวทางการสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพที่สอดคล้อง กับบริบทของสังคมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	10. มีความสามารถในการใช้ และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญา ท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าให้เกิด ประโยชน์	10. ความสะอาด ไม่มีหมอง ทั้งกายและใจ

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และความรอบรู้เกี่ยว กับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านทักษะ/กระบวนการตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
11. แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ	11. เสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อส่วนรวม	11. เห็นคุณค่าของตนเอง ไม่ เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น
12. แนวทางบูรณาการความ เป็นท้องถิ่นและความเป็นสากล ได้อย่างเหมาะสมและสมดุล	12. มีทักษะในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพตาม ศักยภาพ	12. ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน และช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเพื่อเพื่อแม่และการมีจิตอาสา และจิตสาธารณะ
	13. รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของ ตนเอง โดยการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย	13. ความสำนึกในการอนุรักษ์ และเห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม และ การสร้างความสุขของ ธรรมชาติอย่างยั่งยืน
	14. มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหว ง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลง	14. กล้าพูด กล้าทำ ในสิ่งที่ ถูกต้อง มีความมุ่งมั่นในการ ทำงาน และมองโลกในทาง สร้างสรรค์
	15. ยึดหลักทางสายกลางในการ ครองเรือนและมีความสุขอย่าง ยั่งยืน	15. ยึดทางสายกลางในการ ดำเนินชีวิตและไม่ประมาทใน การดำเนินชีวิต

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังประมวลไว้ในตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยได้นำความ
คิดเห็นมาพิจารณาและปรับรวมข้อความบางข้อความ และจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ
แสดงความคิดเห็นในรอบที่ 2

1.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็น
พลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรอบที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ในแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					รวม
	5	4	3	2	1	
ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้						
1. ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14	2		1		17
2. ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	16	1				17
3. ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแสโลกาภิวัตน์	14	3				17
4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน	9	8				17

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					รวม
	5	4	3	2	1	
5. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน	11	5	1			17
6. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น การพัฒนาและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทของชุมชน	12	5				17
7. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพึ่งตนเอง ทางสายกลาง ความสมดุล และความยั่งยืน	15	2				17
8. วิธีการวางแผนการใช้จ่าย แนวทางการสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	4	1			17
9. แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ	15	2				17
10. แนวทางบูรณาการความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลได้อย่างเหมาะสมและสมดุล	12	4	1			17
ด้านทักษะ/กระบวนการ มีทักษะและกระบวนการในเรื่องต่อไปนี้						
1. กระบวนการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างสร้างสรรค์	15	1	1			17
2. มีความรอบคอบ ไม่ประมาท	14	2	1			17
3. การทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยมีทักษะการวางแผน การทำงานอย่างมีกฎ กติกา ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	15	1	1			17

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					รวม
	5	4	3	2	1	
4. มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีอย่าง สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน	13	4				17
5. มีทักษะในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ	14	3				17
6. มีทักษะในการปรับตัว และการประยุกต์ใช้	13	4				17
7. มีความสามารถในการใช้และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ให้เกิด ประโยชน์	11	6				17
8. มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ ตามศักยภาพ	12	5				17
9. รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยการทำบัญชี รายรับ รายจ่าย	13	4				17
10. มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับผลการเปลี่ยนแปลง	12	5				17
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังต่อไปนี้						
1. ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย	16	1				17
2. ความอดทน ขยัน หมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน และมองโลกในทางสร้างสรรค์	14	3				17
3. ความมีสติ ความรอบคอบในการตัดสินใจ	15	2				17
4. เห็นคุณค่าของตนเอง พอใจในสิ่งที่เป็นอยู่ ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น	15	2				17
5. ความประหยัด อุดม	15	2				17
6. ความสุภาพ อ่อนน้อม	13	2	2			17

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น					รวม
	5	4	3	2	1	
7. ความสามัคคี	14	3				17
8. ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วน ตนเพื่อส่วนรวม ตลอดจนช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ	15	2				17
9. ความสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า สิ่งแวดล้อม และการสร้างความสมดุลของธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	14	3				17
10. ชีตทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขอย่างยั่งยืน	14	2	1			17

1.3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ตอบแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ด้วยค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เป็นรายชื่อ ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ความถี่	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐาน กับฐาน นิยม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้					
1. ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	5	17	0.00	0.00
2. ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	5.00	5	17	0.00	0.00
3. ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตาม แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบ เศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแส โลกาภิวัตน์	5.00	5	17	0.00	0.00
4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา สิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน	5.00	5	17	0.00	1.00
5. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดสรร ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาทรัพยากรของ ชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน	5.00	5	17	0.00	1.00
6. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ของท้องถิ่น การพัฒนาและการสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้อง กับบริบทของชุมชน	5.00	5	17	0.00	1.00
7. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพึ่งตนเอง ทางสาย กลาง ความสมดุล และ ความยั่งยืน	5.00	5	17	0.00	0.00

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ความถี่	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐาน กับฐาน นิยม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
8. วิธีการวางแผนการใช้จ่าย แนวทาง การสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	5	17	0.00	1.00
9. แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ	5.00	5	17	0.00	0.00
10. แนวทางบูรณาการความเป็นท้องถิ่นและ ความเป็นสากลได้อย่างเหมาะสมและสมดุล	5.00	5	17	0.00	1.00
ด้านทักษะ/กระบวนการ มีทักษะและ กระบวนการในเรื่องต่อไปนี้					
1. กระบวนการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิด ตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการ คิดอย่างสร้างสรรค์	5.00	5	17	0.00	0.00
2. มีความรอบคอบ ไม่ประมาท	5.00	5	17	0.00	0.00
3. การทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยมี ทักษะการวางแผน การทำงานอย่างมีกฎ กติกา ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	5.00	5	17	0.00	0.00
4. มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี อย่างสอดคล้องกับความต้องการและบริบท ของชุมชน	5.00	5	17	0.00	1.00

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ความถี่	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐาน กับฐาน นิยม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
5. มีทักษะในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ	5.00	5	17	0.00	0.00
6. มีทักษะในการปรับตัว และการประยุกต์ใช้	5.00	5	17	0.00	0.50
7. มีความสามารถในการใช้และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์	5.00	5	17	0.00	1.00
8. มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพตามศักยภาพ	5.00	5	17	0.00	1.00
9. รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย	5.00	5	17	0.00	0.50
10. มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับผลการเปลี่ยนแปลง	5.00	5	17	0.00	0.50
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังต่อไปนี้					
1. ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย	5.00	5	17	0.00	0.00
2. ความอดทน ขยัน หมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน และ มองโลกในทางสร้างสรรค์	5.00	5	17	0.00	0.00
3. ความมีสติ ความรอบคอบในการตัดสินใจ	5.00	5	17	0.00	0.00
4. เห็นคุณค่าของตนเอง พอใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น	5.00	5	17	0.00	0.00

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ความถี่	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐาน กับฐาน นิยม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์
5. ความประหมัด อดออม	5.00	5	17	0.00	0.00
6. ความสุภาพ อ่อนน้อม	5.00	5	17	0.00	0.00
7. ความสามัคคี	5.00	5	17	0.00	0.00
8. ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน เสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนร่วม ตลอดจน ช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ การมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ	5.00	5	17	0.00	0.00
9. ความสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า สิ่งแวดล้อม และการสร้างความสมดุลของ ธรรมชาติอย่างยั่งยืน	5.00	5	17	0.00	0.00
10. ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและไม่ ประมาทในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขอย่าง ยั่งยืน	5.00	5	17	0.00	0.00

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแต่ละข้อ พร้อมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญนั้น ๆ ตอบเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนคำตอบของท่าน จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2

ผลการวิเคราะห์คำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 3 ปรากฏในตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ระดับความเหมาะสม	พิสัยระหว่างควอไทล์	ความสอดคล้อง
ด้านความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้				
1. ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
2. ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
3. ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแสโลกาภิวัตน์	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
4. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน	5.00	เหมาะสมมาก	1.00	สอดคล้อง
5. แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
6. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น การพัฒนาและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทของชุมชน	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
7. แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพึ่งตนเอง ทางสายกลาง ความสมดุล และความยั่งยืน	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
8. วิธีการวางแผนการใช้จ่าย แนวทางการสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	เหมาะสมมากที่สุด	1.00	สอดคล้อง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ระดับ ความ เหมาะสม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ความ สอดคล้อง
9. แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
10. แนวทางบูรณาการความเป็นท้องถิ่นและ ความเป็นสากลได้อย่างเหมาะสมและสมดุล	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
ด้านทักษะ/กระบวนการ มีทักษะและกระบวนการ ในเรื่องต่อไปนี้				
1. กระบวนการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่าง สร้างสรรค์	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
2. มีความรอบคอบ ไม่ประมาท	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
3. การทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยมีทักษะ การวางแผน การทำงานอย่างมีกฎ กติกา ตลอดจน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
4. มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีอย่าง สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
5. มีทักษะในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
6. มีทักษะในการปรับตัว และการประยุกต์ใช้	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.50	สอดคล้อง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ระดับ ความ เหมาะสม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ความ สอดคล้อง
7. มีความสามารถในการใช้และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
8. มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ ตามศักยภาพ	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	1.00	สอดคล้อง
9. รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยการทำบัญชี รายรับ รายจ่าย	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.50	สอดคล้อง
10. มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับผลการเปลี่ยนแปลง	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.50	สอดคล้อง
ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังต่อไปนี้				
1. ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
2. ความอดทน ขยัน หมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน และ มองโลกในทางสร้างสรรค์	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
3. ความมีสติ ความรอบคอบในการตัดสินใจ	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
4. เห็นคุณค่าของตนเอง พอใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ ไม่ เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มัธยฐาน (Median)	ระดับ ความ เหมาะสม	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ความ สอดคล้อง
5. ความประหยัด อุดออม	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
6. ความสุภาพ อ่อนน้อม	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
7. ความสามัคคี	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
8. ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ตลอดจนช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
9. ความสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า สิ่งแวดล้อม และการสร้างความสมดุลของธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง
10. ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขอย่างยั่งยืน	5.00	เหมาะสม มากที่สุด	0.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าสอดคล้องกันที่สามารถนำไปพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

1. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด 9 ข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ ข้อ 4 แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน ที่มีความเห็นอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

2. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านทักษะ/กระบวนการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ทั้ง 10 ข้อ

3. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 10 ข้อ เช่นกัน

กล่าวโดยสรุปคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน มีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 1) ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว
- 3) ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแสโลกาภิวัตน์
- 4) แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน
- 5) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 6) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น การพัฒนาและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทของชุมชน
- 7) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพึ่งตนเอง ทางสายกลาง ความสมดุล และ ความยั่งยืน
- 8) วิธีการวางแผนการใช้จ่าย แนวทางการสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 9) แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ
- 10) แนวทางบูรณาการความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลได้อย่างเหมาะสมและสมดุล

2. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- 1) กระบวนการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างสร้างสรรค์

- 2) มีความรอบคอบ ไม่ประมาท
- 3) การทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยมีทักษะการวางแผน การทำงานอย่างมีกฎ กติกา ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 4) มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน
- 5) มีทักษะในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ
- 6) มีทักษะในการปรับตัว และการประยุกต์ใช้
- 7) มีความสามารถในการใช้และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์
- 8) มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพตามศักยภาพ
- 9) รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย
- 10) มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับผลการเปลี่ยนแปลง

3. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- 1) ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย
- 2) ความอดทน ขยัน หมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน และ มองโลกในทางสร้างสรรค์
- 3) ความมีสติ ความรอบคอบในการตัดสินใจ
- 4) เห็นคุณค่าของตนเอง พอใจในสิ่งที่เป็นอย่าง ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น
- 5) ความประหยัด อุดม
- 6) ความสุภาพ อ่อนน้อม
- 7) ความสามัคคี
- 8) ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนร่วม ตลอดจนช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเพื่อเอื้อแก่ และการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ
- 9) ความสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม และการสร้างความสมดุลของธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 10) ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของ นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

2) การผลิตเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา คือ ชุดฝึกอบรมทางไกล
สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในที่นี้จะเสนอรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของ
นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา และรายละเอียดของเอกสาร
ประกอบการใช้รูปแบบ คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้นำไปทดสอบ
ประสิทธิภาพเบื้องต้น เพื่อให้ได้เกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

สำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ผู้วิจัยจะเสนอรายละเอียดของรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ
ครูสังคัมศึกษา และผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสาร โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประเด็นต่อไปนี้

- 1) รายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีจากเอกสารต่าง ๆ
- 3) กรอบความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อคิดเห็น
- 4) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 5) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 6) แนวทางการบูรณาการ
- 7) แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
- 8) แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อศึกษารายละเอียดและสังเคราะห์เอกสารในประเด็นดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้มาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ดังมีรายละเอียดของรูปแบบดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วิชาสังคัมศึกษา เป็นวิชาที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม

ในด้านความรู้ สังคมศึกษาจะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระที่นำมาจากวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการสร้างความคิด กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักการใช้เหตุผล และสังเคราะห์ข้อมูลจนสามารถสรุปเป็นมโนคติและหลักการได้

ในด้านทักษะ/กระบวนการ วิชาสังคมศึกษาจะฝึกฝนทักษะที่ถือเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต วิชาสังคมศึกษา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะทั้งด้านวิชาการและทักษะทางด้านสังคม ทักษะทางด้านวิชาการ เน้นทักษะการแสวงหาความรู้ เช่น ทักษะการอ่าน การตีความ การสืบค้นหาข้อมูล การใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นต้น ส่วนทักษะทางด้านสังคม เน้นการรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น การทำงานเป็นกลุ่ม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นหรือกลุ่มความสามารถในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ในด้านเจตคติและค่านิยม วิชาสังคมศึกษา มุ่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนา ค่านิยมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

คุณธรรม หมายถึง หลักของความคิด ความงาม ความถูกต้องและคุณภาพของบุคคล ซึ่งบุคคลยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยกระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคม ตามหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม ทางศาสนา และทางวัฒนธรรม ส่วน **จริยธรรม** เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์ ทั้งโดยส่วนตนและส่วนรวม เพราะจริยธรรมจะเป็นระบบพฤติกรรมและเจตคติของมนุษย์ ซึ่งจะเป็นปัจจัยพื้นฐานช่วยให้สังคมมีความสงบเรียบร้อยและก้าวไปสู่การพัฒนาอย่างมีระบบ และส่วน **ค่านิยม** เป็นลักษณะความเชื่อหรือกฎเกณฑ์ที่บุคคลยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของประเทศ จะทำให้เยาวชนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศ อันจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม สังคมจะมีความเข้มแข็งในที่สุด

ดังนั้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีจะต้องมุ่งเน้นให้พลเมืองสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยพลเมืองดีนั้นต้องมีความรู้ มีทักษะ/กระบวนการ และมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีค่านิยมที่พึงประสงค์

สำหรับคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการ สอวิชาสังคมศึกษา จึงขอกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 1) ความเป็นมาและสาระสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ความรอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว
- 3) ความเชื่อมโยงระหว่างระบบเศรษฐกิจตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ของโลก ในกระแสโลกาภิวัตน์
- 4) แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนอย่างยั่งยืน
- 5) แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 6) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น การพัฒนาและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาให้ยั่งยืนสอดคล้องกับบริบทของชุมชน
- 7) แนวคิดเกี่ยวกับหลักการพึ่งตนเอง ทางสายกลาง ความสมดุล และความยั่งยืน
- 8) วิธีการวางแผนการใช้จ่าย แนวทางการสร้างรายได้ และการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 9) แนวคิดเรื่องจิตสาธารณะ
- 10) แนวทางบูรณาการความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลได้อย่างเหมาะสมและสมดุล

2. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

- 1) กระบวนการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การคิดตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างสร้างสรรค์
- 2) มีความรอบคอบ ไม่ประมาท
- 3) การทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่ม โดยมีทักษะการวางแผน การทำงานอย่างมีกฎ กติกา ตลอดจนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 4) มีทักษะในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีอย่างสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน
- 5) มีทักษะในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ
- 6) มีทักษะในการปรับตัว และการประยุกต์ใช้

7) มีความสามารถในการใช้และพัฒนาทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์

8) มีทักษะในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพตามศักยภาพ

9) รู้จักควบคุมการใช้จ่ายของตนเอง โดยการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย

10) มีความเข้มแข็ง ไม่หวั่นไหวง่าย มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

3. คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1) ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย

2) ความอดทน ขยัน หมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน และ มองโลกในทางสร้างสรรค์

3) ความมีสติ ความรอบคอบในการตัดสินใจ

4) เห็นคุณค่าของตนเอง พอใจในสิ่งที่เป็นอย่าง ไม่เบียดเบียนตนเองหรือผู้อื่น

5) ความประหยัด อดออม

6) ความสุภาพ อ่อนน้อม

7) ความสามัคคี

8) ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนร่วม ตลอดจนช่วยเหลือผู้อื่น เกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการมีจิตอาสาและจิตสาธารณะ

9) ความสำนึกในการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าสิ่งแวดล้อม และการสร้างความสมดุลของธรรมชาติอย่างยั่งยืน

10) ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิตและไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรลุผล การจัดการเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จึงมีความสำคัญ สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติกิจกรรมอย่างทั่วถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเอง ให้ได้เรียนตามความสนใจ ความสามารถ และความถนัด ทำให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพไปสู่ความเป็นผู้เรียนที่เก่ง ดี มีสุข พัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ไปพร้อม ๆ กัน

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางนั้น ผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้เพื่อจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้การอภิปราย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ของการทำงานเป็นกลุ่ม เน้นการแสดงบทบาทของสมาชิกในกลุ่มที่เกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็นต่อปัญหาหรือประเด็นที่นำมาเพื่อถกเถียง และยังต้องการให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจกระบวนการของกลุ่มอีกด้วย คุณค่าของการสอนแบบอภิปรายนั้น นับว่าให้คุณค่าแก่ผู้เรียนทุกด้านคือ พัฒนาด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะการเรียนรู้

2) การจัดการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่มีมุ่งให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยเสนอในรูปของคำถามหรือปัญหาที่น่าสนใจ แล้วให้ผู้เรียนหาทางแก้ปัญหานั้น การจัดการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหามีคุณค่าหลายประการ โดยเฉพาะการพัฒนาผู้เรียนทางด้านสติปัญญา วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหานั้นได้นำเอาหลักการพื้นฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้

3) การจัดการเรียนรู้โดยการสืบสวนสอบสวน เป็นการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยหลักการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับการจัดการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีสอนที่จะพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญาของผู้เรียนได้มาก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง การจัดการเรียนรู้โดยการสืบสวนสอบสวนนิยมใช้ในวิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์

4) การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนแสดงบทบาท กล่าวคือ หยิบเอาเหตุการณ์ ประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาให้ผู้เรียนศึกษา โดยวิธีการให้ผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

5) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการนำเอาสถานการณ์จริงมาจัดใหม่ แต่พยายามให้มีสภาพใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือปฏิบัติงาน ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกการแก้ปัญหา การควบคุมสถานการณ์ การตัดสินใจ ตลอดจนการทำงานเป็นกลุ่ม ภายใต้สภาพแวดล้อมสมจริง ทักษะที่ได้รับจากการฝึกฝนดังกล่าว จะทำให้เขาคุ่นเคยและเมื่อพบกับสถานการณ์คล้าย ๆ กันก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

7) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพยากรณ์ เป็นกิจกรรมแบบหนึ่งที่เน้นให้นักเรียนฝึกการคิดอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ให้รู้จักศึกษาแนวโน้มของเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่คิดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดในอนาคต กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์ จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นผลกระทบซึ่งเกิดจากการกระทำของบุคคลในปัจจุบันมีต่ออนาคต ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำ และเทคนิคการพยากรณ์ยังเป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการวิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ ตลอดจนรู้จักเสนอแนะวิธีป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นการพัฒนากระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอีกด้วย

8) การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการศึกษานอกสถานที่ เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้สัมผัสสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ได้ศึกษาไปแล้ว หรือที่กำลังศึกษาอยู่ การศึกษานอกสถานที่เป็นวิธีการสอนที่มุ่งส่งเสริมหรือขยายความในหลักการ ทฤษฎี เนื้อหาสาระที่ได้เรียนในชั้นเรียน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการศึกษานอกสถานที่ เป็นวิธีการหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การไปเยี่ยมชมและสนทนากับบุคคลต้นแบบของการใช้ชีวิต

แบบเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารจัดการ โรงเรียนที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ เป็นต้น

9) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการ ค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ได้เลือก ศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกัน จนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผล การศึกษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง

10) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธีเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในแต่ละหลักศาสนามีแนวทางในการถ่ายทอดคำสอนและแนวปฏิบัติแก่ผู้นับถือศาสนานั้น พระพุทธศาสนาก็มีหลักการสอนและวิธีคิดที่พระพุทธเจ้าทรงใช้เพื่อการสั่งสอนพุทธบริษัท ซึ่ง แนวทางในการถ่ายทอดคำสอนและแนวปฏิบัติสามารถนำมาประยุกต์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงสามารถนำพุทธวิธีทางการสอนและหลักการคิดหรือโยนิโสมนสิการมาประยุกต์ใช้ เพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนได้เช่นกัน

การนำวิธีสอนของพระพุทธเจ้ามาประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความ เป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่หลายวิธี ได้แก่

- 1) วิธีสอนแบบบรรยาย
- 2) วิธีสอนแบบไตรสิกขา
- 3) วิธีสอนแบบธรรมสาธกัจฉา
- 4) วิธีสอนแบบอริยสัจสี่
- 5) วิธีสอนแบบปุจฉาวิสัชนา
- 6) วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน ตามแนวพุทธศาสตร์
- 7) วิธีสอนแบบเบญจจันทร์
- 8) วิธีสอนแบบพหุสูต
- 9) วิธีสอนแบบอุปมาอุปไมย
- 10) วิธีสอนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์และการตัดสินใจแก้ปัญหา

สำหรับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งเป็นวิธีคิดแห่งปัญญา วิธีคิดตามแนวพุทธธรรมที่ พระพุทธเจ้าทรงใช้เป็นแนวทางในการสอนคนให้รู้จักคิดและเข้าใจในธรรม

พระเทพเวที (ประยูรช ษุโต) (2537) ได้ประมวลวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ไว้ 10 วิธี ได้แก่

- 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
- 2) วิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ
- 3) วิธีคิดแบบสามัญลักษณ์
- 4) วิธีคิดแบบอริยสัง หรือคิดแบบแก้ปัญหา
- 5) วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์
- 6) วิธีคิดแบบเห็นคุณ โทษและทางออก
- 7) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม
- 8) วิธีคิดแบบอุบายปลูกเร้าคุณธรรม
- 9) วิธีคิดแบบเป็นอยู่กับปัจจุบัน
- 10) วิธีคิดแบบวิภาษวาท

ดังนั้น การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โดยเฉพาะด้านทักษะและกระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น การนำหลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการมาพัฒนาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรงเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การอบรมโดยตรงเป็นวิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนอีกแบบหนึ่งที่นิยมปฏิบัติสืบกันมาช้านานแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่ออบรมให้นักเรียนเข้าใจว่าคุณลักษณะที่ดีที่พึงประสงค์ ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้อง ที่ควรยึดถือเป็นแนวปฏิบัติมีอะไรบ้าง สำหรับวิธีการอบรมผู้เรียน โดยตรงที่ครูผู้สอนสามารถนำมาปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่หลายวิธี ได้แก่ การเสนอแบบอย่างบุคคล การเป็นตัวอย่างที่ดี และการใช้เหตุผลชักชวน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การปรับพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่พัฒนามาจากแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยมที่มุ่งการเกิดและเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม เทคนิคที่นำมาใช้ในการปรับพฤติกรรมของบุคคล ได้แก่ การเสริมแรงทางบวก การใช้ตัวแบบ การแต่งพฤติกรรม การชี้แนะ การลงโทษ และการ

ควบคุมตัวเอง ซึ่งผู้สอนสามารถนำเทคนิคดังกล่าวไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการเป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ฝึกการวางแผนการทำงาน การคิดแก้ปัญหา โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้ผู้เรียน การให้ผู้เรียนจัดทำโครงการนั้น นับเป็นแนวทางหนึ่งที่จะฝึกให้นักเรียนสามารถวางแผนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคหลากหลายรูปแบบนำมาผสมผสานกัน ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม การฝึกคิด การแก้ปัญหา การเน้นกระบวนการ ทั้งนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งจากความสนใจ อยากรู้อยากเรียนของผู้เรียนเอง โดยใช้กระบวนการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับแหล่งความรู้เบื้องต้น ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งความรู้ที่ผู้เรียนได้มาไม่จำเป็นต้องตรงกับตำรา แต่ผู้สอนจะสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ และปรับปรุงความรู้ที่ได้ให้สมบูรณ์

5. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สถานศึกษาจัดให้แก่เด็กเรียนมีอย่างหลากหลาย กิจกรรมดังกล่าวมีส่วนส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในส่วนของกิจกรรมชุมนุม นั้น สถานศึกษาควรส่งเสริมนักเรียนจัดตั้งและเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แหล่งเรียนรู้ นับเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ วิทยากร ภูมิปัญญาชาวบ้าน และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามศักยภาพ แหล่งเรียนรู้มีอยู่หลายประเภท สำหรับแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญและสามารถนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ประเภทบุคคล ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ประเภทสื่อ ประเภทวัตถุและอาคารสถานที่ เป็นต้น แหล่งเรียนรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้แก่บุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาในบทเรียน และคุณลักษณะของนักเรียนที่ครูต้องการพัฒนา เพื่อให้การใช้แหล่งเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

แหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นต้นว่า บุคคลในท้องถิ่นที่มีวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่าง ๆ

องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน

เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ได้แก่

1) จัดทำหน่วยการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเชื่อมโยงในด้านสาระการเรียนรู้ วิธีการ และการนำไปใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ กระบวนการ ประสบการณ์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การจัดหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีแนวทางในการจัดทำ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น/หัวข้อเรื่อง แล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ

วิธีที่ 2 วิเคราะห์และเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ แล้วจึงกำหนดประเด็น/หัวข้อเรื่อง

สำหรับการจัดทำหน่วยการจัดการเรียนรู้ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด ผลการเรียนรู้
- 2) สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด
- 3) สาระการเรียนรู้
- 4) ทักษะ/กระบวนการ
- 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 7) ชิ้นงาน / ภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ
- 9) การวัดและประเมินผล
- 10) กิจกรรมการเรียนรู้
- 11) สื่อและแหล่งเรียนรู้

สำหรับหัวข้อสาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นั้น ครูผู้สอนสามารถสอดแทรกหรือบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่
- 3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) จัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม ตลอดจนแหล่งเรียนรู้เป็นเอกสารประกอบการค้นคว้าหรือ

เอกสารอ้างอิง (Reference Materials) ประกอบการเรียนการสอน โดยเฉพาะสื่อประเภทเอกสารนั้น ผู้สอนสามารถจัดเสริมให้แก่ผู้เรียนได้หลายรูปแบบ เช่น เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือเสริมประสบการณ์ เป็นต้น

สำหรับเอกสารที่จะให้ครูผู้สอนใช้เพื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ นั้น อาจจัดทำเป็นชุดฝึกอบรวมทางไกล เพื่อให้ครูผู้สอนใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะเสนอรายละเอียดของชุดฝึกอบรวมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป

องค์ประกอบที่ 4 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน** เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำเข้าสู่หน่วยหรือบทเรียน เพื่อเร้าใจผู้เรียนให้มีความสนใจบทเรียนเป็นสำคัญ ความสำเร็จของผู้สอนในห้องเรียนอย่างหนึ่งอยู่ที่การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นนำ กิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นการเร้าใจผู้เรียนให้สนใจในบทเรียน
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน
- 3) เป็นการทบทวนบทเรียนให้แก่ผู้เรียน
- 4) เป็นการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน และเชื่อมโยงประสบการณ์ ความรู้เดิมให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่ผู้เรียนจะได้รับ
- 5) ให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้บรรยากาศของการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นกันเอง

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนนั้น ควรจัดกิจกรรมที่ใช้เวลาในการปฏิบัติอย่างสั้น ๆ และเน้นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนหน่วยนั้น ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- การสนทนากลุ่มใหญ่
- การตอบคำถาม
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การทายปัญหา

- การร้องเพลง

ฯลฯ

2. ชั้นประกอบกิจกรรม กิจกรรมชั้นนี้ ถือเป็นกิจกรรมหลักของการจัดการเรียนรู้ เวลาส่วนใหญ่ของการเรียนการสอนในชั้นเรียนอยู่ที่ชั้นประกอบกิจกรรมหรือชั้นกิจกรรมปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของชั้นประกอบกิจกรรม มีดังนี้

- 1) ให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนการสอนต่อจากกิจกรรมชั้นนำ
- 2) ให้นักเรียนสามารถพัฒนาความรู้และมโนคติ ตลอดจนหลักการของบทเรียน
- 3) เป็นการนำผู้เรียนสู่ความรู้ความสำเร็จของการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กำหนดไว้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชั้นประกอบกิจกรรม ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลาย ๆ ประเภท ดังนี้

- 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรม โดยตรงเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธีและการคิดแบบโยนิโสมนสิการ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 6) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 7) การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ชั้นสรุปบทเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งผู้เรียนสรุปบทเรียนหรือสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วทั้งหมด ให้ผู้เรียนสามารถนำข้อมูลมาสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการ สิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงอย่างมาก คือ จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจนสามารถให้ผู้เรียนสู่วัตถุประสงค์ของบทเรียนอย่างแท้จริง กิจกรรมชั้นสรุปบทเรียนถือเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญ เพราะเมื่อผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนไป

แล้วทั้งหมด จะสามารถนำสิ่งที่สรุปได้หรือมีความรู้นั้น ไปใช้ได้ สถานการณ์ใหม่ รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่จะนำผู้เรียนไปสู่แนวคิดใหม่ที่สัมพันธ์กับแนวคิดเดิมอีกด้วย

การจัดกิจกรรมขั้นสรุปบทเรียน สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย เป็นต้นว่า

- 1) การอภิปรายกลุ่มใหญ่
- 2) การจัดทำรายงานกลุ่ม
- 3) การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ
- 4) การเรียงความ
- 5) การใช้คำถาม
- 6) การจัดป้ายนิเทศ
- 7) การจัดนิทรรศการ
- 8) การจัดแสดง
- 9) การศึกษานอกสถานที่

ฯลฯ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ขั้นตอน ต้องให้นักเรียนเกิดแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่เน้นวิธีการและควรมีสื่อประกอบการจัดกิจกรรม และกิจกรรมทั้ง 3 ขั้นตอนควรจัดให้สัมพันธ์กัน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ อย่างทั่วถึง

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นพฤติกรรมที่ต้องวัดและประเมินผลจึงประกอบด้วยด้านความรู้ความเข้าใจหรือด้านสติปัญญา ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม ดังนี้

1) การวัดและประเมินด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมด้านความรู้ในวิชาสังคมศึกษา เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด หากยึดตามแนวคิดของบลูม และคณะ ซึ่งได้มีการปรับปรุงใหม่ ในปี 1990 โดยแอนเดอร์สันและแครทวอล (Anderson and Krathwohl, 2001) โดยแบ่งออกเป็น 6 ชั้น ดังนี้

- 1) ความจำ (remembering)
- 2) ความเข้าใจ (understanding)
- 3) การประยุกต์ (applying)
- 4) การวิเคราะห์ (analyzing)
- 5) การประเมิน (evaluating)
- 6) การสร้างสรรค์ (creating)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในส่วนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น การวัดและประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจจะใช้เครื่องมือที่สำคัญ คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) การวัดและการประเมินผลด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทักษะในวิชาสังคมศึกษา ตามแนวคิดของออร์แลนโดได้กล่าวถึงทักษะในวิชาสังคมศึกษา (อึ้งในกัญญา ลินทร์คนศิริกุล และโกศล มีคุณ, 2555) แบ่งออกเป็น

1) การแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบ เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรู้แหล่งข้อมูล การแปลความหมายของข้อมูลที่เป็นภาพกราฟิกและสัญลักษณ์

2) การคิดวิจารณ์ญาณ เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับ การสรุปประเด็นสำคัญและการตั้งข้อสมมติฐาน การประเมินหลักฐานและหาข้อสรุป

3) การอยู่ร่วมกับกลุ่มอย่างประชาธิปไตย เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่เป็นทางการ และกระบวนการที่ไม่เป็นทางการ

สำหรับวิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลเพื่อวัดและประเมินด้านทักษะนั้น สามารถใช้วิธีการได้หลายวิธี ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ วิธีการสังเกต วิธีการสัมภาษณ์และเทคนิคที่เกี่ยวข้อง วิธีการให้นักเรียนรายงานตนเอง รวมทั้งวิธีการสัมภาษณ์

3) การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การวัดและประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในวิชาสังคมศึกษานั้น เป็นการวัดและประเมินด้านเจตคติและค่านิยม ซึ่งเจตคติในวิชาสังคมศึกษา แบ่งออกเป็นพฤติกรรมความสามารถที่พึงปรารถนา และพฤติกรรมทางสังคมที่พึงปรารถนา ส่วนค่านิยมในวิชาสังคมศึกษาจะเน้นค่านิยมต่อพฤติกรรมทางประชาธิปไตย

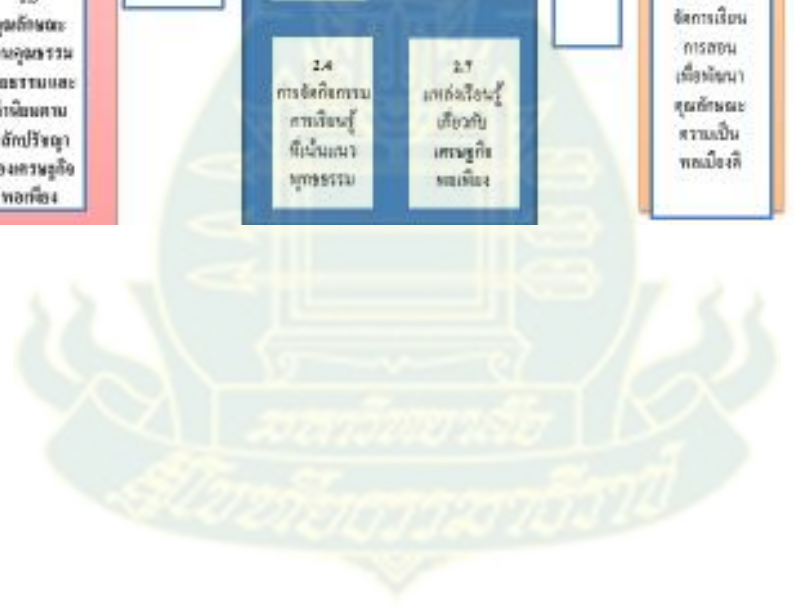
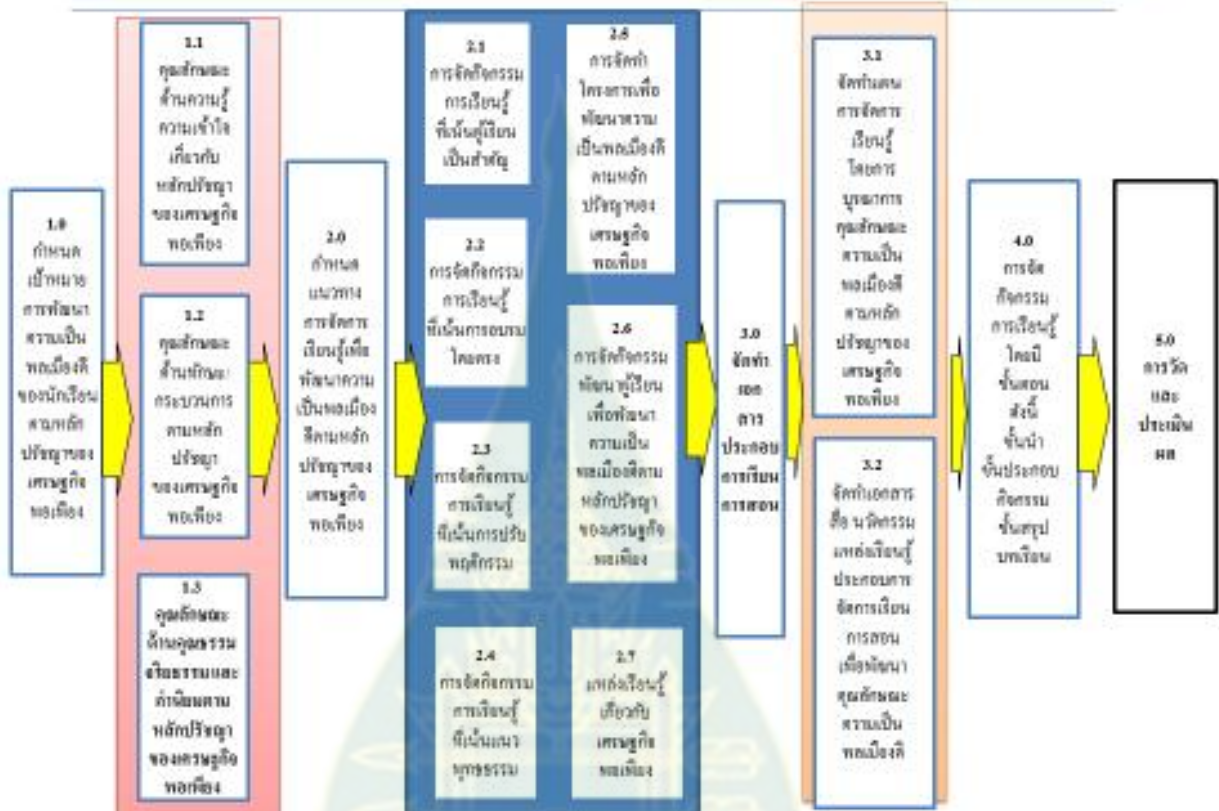
พฤติกรรมด้านเจตพิสัย ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จะพิจารณาจากการทำงานร่วมกันของนักเรียน โดยสังเกตเรื่องความรับผิดชอบ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เน้นให้นักเรียนการทำงานอย่างมีความสุข

สำหรับวิธีการวัดและประเมินด้านเจตพิสัยที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการวัดและประเมินอย่างหลากหลายวิธี ที่สำคัญได้แก่ วิธีการที่อยู่บนพื้นฐานของการสังเกตและวิธีการที่ให้นักเรียนรายงานตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ครูผู้สอน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในส่วนของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

รายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษานั้น สรุปเป็นแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : สาระวิชาครูสังคมศึกษา

1.2 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบรูปแบบ โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก ดังรายละเอียดของการประเมิน ในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดไว้ 3 ด้าน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
1.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	5				
1.2 คุณลักษณะด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5				
1.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5				

องค์ประกอบที่ 1 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดเป็น 3 ด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดแนวทางไว้ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4	1			
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอบรมโดยตรง	3	2			
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปรับพฤติกรรม	4	1			
2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแนวพุทธธรรม	5				
2.5 การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4	1			
2.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5				
2.7 การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	4	1			

องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 แนวทางด้วยกัน ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินสอดคล้องกันโดยให้ระดับเหมาะสมมากที่สุด ในข้อ 2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแนวพุทธธรรม และ ข้อ 2.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนข้อ 2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อ 2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปรับพฤติกรรม ข้อ 2.5 การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และข้อ 2.7 การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอบรมโดยตรง ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอยู่ในระดับมากอยู่ 2 คน และอีก 2 คนประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
3.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4	1			
3.2 จัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4	1			

องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 2 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
4.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	4	1			
4.2 ขั้นประกอบกิจกรรม	5				
4.3 ขั้นสรุปบทเรียน	4	1			

องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 3 ขั้นตอน

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดความรู้ความเข้าใจและการวัดและประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
5.1 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน	5				
5.2 การวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5				

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 2 ข้อ คือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน และการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ข้อ

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1) **องค์ประกอบที่ 1** กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 3 ด้านนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ควรเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อดำรงชีวิต การผลิต และบริโภคที่พอเพียง ไม่แก่งแย่ง และการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยการ reduce , reuse , recycle เพื่อนำไปสู่ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน

ข. ด้านคุณลักษณะด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้เน้นเป้าหมายการเรียนรู้เรื่องกระบวนการคิด เน้นการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ผลงาน และควรเน้นให้นักเรียนสามารถนำกระบวนการคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะดังนี้

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

ข. ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอบรมโดยตรงนั้น โดยธรรมชาติของการอบรมโดยตรง ครูมักจะเป็นฝ่ายบรรยาย อบรม สั่งสอน ดังนั้น ระหว่างการจัดกิจกรรมอบรมโดยตรง ควรผสมผสานกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย

3) องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

ก. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรยกตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหรือการสอดแทรกคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำไปเป็นตัวอย่างการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการต่อไป

ข. การจัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะในส่วนที่จะจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เป็นคู่มือสำหรับครูผู้สอนจะนำไปพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีความเหมาะสม และชุดฝึกอบรมทางไกลจะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

4) องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นประกอบกิจกรรม และขั้นสรุปบทเรียนนั้น มีความเหมาะสม แต่ในส่วนของกิจกรรมขั้นนำเข้าสู่บทเรียนควรเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนกิจกรรมในชั้นประกอบกิจกรรม ควรเน้นการยกตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบต่าง ๆ

5) องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 2 ข้อ คือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน และการวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีตัวอย่างการวัดทั้งสองด้าน

2. การผลิตเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมนตรีศึกษาแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารหรือคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครูสังคมนตรีศึกษานำไปขยายผลในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนในสถานศึกษาของตน

ในส่วนของการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบที่ได้พัฒนามาแล้วนั้น ผู้วิจัยจัดทำเป็นชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเมื่อได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลแล้ว ได้นำไปทดสอบประสิทธิภาพ

ในส่วนของหัวข้อนี้จะรายงาน ในสองส่วนด้วยกัน คือ

1. ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ต้นแบบชิ้นงานชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1) ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:3)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E_1/E_2 = 80/80$) จากการทดสอบแบบเดี่ยว (1:3)

ตารางที่ 4.5 แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบเดี่ยว

ชุดฝึกอบรม หน่วยที่	คะแนน แบบฝึกปฏิบัติ	คะแนนทดสอบ หลังฝึกปฏิบัติ	E_1	E_2
1	112	21	74.67	70.00
2	89	22	74.17	73.33
3	90	20	75.00	66.67
4	101	19	67.33	63.33
5	83	22	69.17	73.33

N = 3

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E_1/E_2) ทั้ง 5 หน่วย ได้ค่า E_1/E_2 ตามลำดับ ดังนี้

หน่วยที่ 1 74.67/70.00

หน่วยที่ 2 74.17/73.33

หน่วยที่ 3 75.00/66.67

หน่วยที่ 4 67.33/63.33

หน่วยที่ 5 69.17/73.33

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบเดี่ยว จำนวน 3 คน พบว่า คะแนนฝึกปฏิบัติ (E_1) จำนวน 5 หน่วย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 ส่วนคะแนนแบบประเมินหลังการฝึกอบรม (E_2) ก็ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80

ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงด้านเนื้อหา คือ แบบฝึกปฏิบัติและแบบประเมินหลังการฝึกอบรมทั้ง 5 หน่วยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:9)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E_1/E_2 = 80/80$) จากการทดสอบแบบกลุ่ม (1:9)

ตารางที่ 4.6 แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบกลุ่ม

ชุดฝึกอบรม หน่วยที่	คะแนนแบบฝึก ปฏิบัติ	คะแนนทดสอบ หลังฝึกปฏิบัติ	E_1	E_2
1	352	70	78.22	77.78
2	271	71	75.28	78.89
3	276	73	76.67	81.11
4	336	69	74.67	76.67
5	258	68	71.67	75.57

N = 9

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E_1/E_2) ทั้ง 5 หน่วย ได้ค่า E_1/E_2 ตามลำดับ ดังนี้

หน่วยที่ 1 78.22/77.78

หน่วยที่ 2 75.28/78.89

หน่วยที่ 3 76.76/81.11

หน่วยที่ 4 74.67/76.67

หน่วยที่ 5 71.67/75.57

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบกลุ่มย่อยจำนวน 9 คน พบว่า คะแนนฝึกปฏิบัติ (E_1) หน่วยที่ 1 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 ส่วนอีก 4 หน่วย ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 สำหรับคะแนนแบบประเมินหลังการฝึกอบรม (E_2) หน่วยที่ 1 หน่วยที่ 2 และหน่วยที่ 3 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 ส่วนอีก 2 หน่วย คือ หน่วยที่ 4 และหน่วยที่ 5 ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80

ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงด้านเนื้อหา แบบฝึกปฏิบัติ และแบบประเมินหลังการฝึกอบรมหน่วยที่ ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3) ผลการทดสอบหาประสิทธิภาพแบบสนาม (1:20)

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E_1/E_2 = 80/80$) จากการทดสอบแบบสนาม (1:20)

ตารางที่ 4.7 แสดงคะแนนเฉลี่ยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1 – 5 จากการทดสอบแบบสนาม

ชุดฝึกอบรม หน่วยที่	คะแนนแบบฝึก ปฏิบัติ	คะแนนทดสอบ หลังฝึกปฏิบัติ	E_1	E_2
1	792	157	79.20	78.50
2	643	162	80.38	81.00
3	637	158	79.63	79.00
4	786	160	78.60	80.00
5	628	159	78.50	79.50

N = 20

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (E_1/E_2) ทั้ง 5 หน่วย ได้ค่า E_1/E_2 ตามลำดับ ดังนี้

หน่วยที่ 1 79.20/78.50

หน่วยที่ 2 80.38/81.00

หน่วยที่ 3 79.63/79.00

หน่วยที่ 3 78.60/80.00

หน่วยที่ 3 78.50/79.50

ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมแบบสนาม จำนวน 20 คน พบว่า คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ (E_1) ทั้ง 5 หน่วย เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 และคะแนนแบบประเมินหลังการฝึกอบรม (E_2) ทั้ง 5 หน่วย เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80

2. ต้นแบบชิ้นงานชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาค้นแบบชิ้นงานคือ ชุดฝึกอบรมทางไกล ที่ประกอบด้วย

- 1) ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล
- 2) แนวการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกล
- 3) สื่อปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า

ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วยเนื้อหาสาระจำนวน 5 หน่วย โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

หน่วยที่ 1 แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1.1 ความเป็นมา ความหมาย และความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.1.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.1.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.1.3 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1.2 กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.2.1 หลักการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 1.2.2 กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 2.1 ความสำคัญและคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี

เรื่องที่ 2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี

เรื่องที่ 2.1.2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี

ตอนที่ 2.2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 2.2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**หน่วยที่ 3 แนวทางการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

**ตอนที่ 3.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิด
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

เรื่องที่ 3.1.1 แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้
ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

เรื่องที่ 3.1.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

**ตอนที่ 3.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม**

เรื่องที่ 3.2.1 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

เรื่องที่ 3.2.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม
และการดำเนินชีวิตในสังคม

เรื่องที่ 3.2.3 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระเศรษฐศาสตร์

เรื่องที่ 3.2.4 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระประวัติศาสตร์

เรื่องที่ 3.2.5 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระภูมิศาสตร์

เรื่องที่ 4.5.2 ตัวอย่าง โครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**หน่วยที่ 5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

**ตอนที่ 5.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

เรื่องที่ 5.1.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 5.1.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 5.1.3 การจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็น
พลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**ตอนที่ 5.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี
ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

เรื่องที่ 5.2.1 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้กับการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่องที่ 5.2.2 ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งเสริมความเป็น
พลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**2. แนวการศึกษาชุดฝึกอบรบทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

ในส่วนของชุดฝึกอบรบทางไกลประกอบด้วยแนวการศึกษาจำนวน 5 หน่วย โดยแต่ละ
หน่วยมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) แผนผังแนวคิดประจำหน่วย
- 2) แบบประเมินผลตนเองก่อนการฝึกอบรบทางไกล
- 3) บันทึกสาระสังเขปในแต่ละตอน
- 4) กิจกรรมประจำตอน

- 5) แนวคอบกิจกรรมประจำหน่วย
- 6) แบบประเมินผลตนเองหลังการฝึกอบรมทางไกล
- 7) เฉลยคำตอบแบบประเมินตนเองประจำหน่วย

3. สื่อเสริมชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สื่อเสริมหรือสื่อปฏิสัมพันธ์ คือ กิจกรรมที่วิทยากรให้การอบรมแบบเผชิญหน้า เพื่อเสริม
เติมเต็มความรู้ที่ไม่สามารถจัดให้ได้ในระบบการฝึกอบรมทางไกล เนื้อหาในการฝึกอบรม ได้แก่

1) ชี้แจงรายละเอียดของ โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ความเป็น
พลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคศึกษา

2) ทดสอบก่อนการฝึกอบรมโดยทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของผู้
เข้ารับการฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) บรรยายรวม เพื่อเสริมความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

ก. รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคศึกษา

ข. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ค. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง

ง. การบูรณาการแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จ. แนวทางการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4) ฝึกปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มย่อย ดังนี้

ก. อภิปรายเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

ข. วางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้แต่ละกลุ่มย่อยเลือกคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้อใดข้อหนึ่ง และกำหนดระดับชั้นเรียนที่จะทำการสอน

5) นำเสนอการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เข้าฝึกอบรมในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งอภิปรายและเสนอความคิดเห็น โดยวิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6) อภิปรายผลและสรุปการฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7) ทดสอบหลังการฝึกอบรมโดยทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเอกสารประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 4 เขตใน 4 จังหวัด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) จัดส่งรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และชุดฝึกอบรมทางไกล สำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้กลุ่มตัวอย่างไปศึกษาเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

2) เมื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคัมศึกษา และชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครบทั้ง 5 หน่วยแล้ว ผู้วิจัยจัดการฝึกอบรมในส่วนของการเสริมหรือสื่อปฏิสัมพันธ์ คือ การ

อบรมแบบเผชิญหน้า โดยวิทยากรให้การอบรม มีระยะเวลาในการอบรม 2 วัน เพื่อเสริมเติมเต็มในการฝึกอบรมทางไกลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาค่าใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมศึกษา วิเคราะห์ใน 3 เรื่องด้วยกัน ได้แก่

1. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้ในสถานการณ์จริง (Trial Runs)

3. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละเขต จำนวน 4 เขต ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคมศึกษา เมื่อประมวลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 4 เขต กลุ่มตัวอย่างเขตละ 30 คน รวมทั้งหมด 120 คน ทั้งหมด 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงความคิดเห็นของครูสังกัดมหาวิทยาลัยที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังกัดศึกษา

ข้อความ	\bar{X}	SD	แปลความ
1. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 5 องค์ประกอบ	4.63	0.39	เหมาะสมมากที่สุด
2. องค์ประกอบที่ 1 กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง กำหนดเป็น 3 ด้าน			
1.1 คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.69	0.22	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 คุณลักษณะด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.31	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.68	0.27	เหมาะสมมากที่สุด
3. องค์ประกอบที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.62	0.37	เหมาะสมมากที่สุด

ข้อความ	\bar{X}	SD	แปลความ
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอบรมโดยตรง	4.47	0.40	เหมาะสมมาก
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปรับพฤติกรรม	4.60	0.38	เหมาะสมมากที่สุด
2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแนวพุทธธรรม	4.60	0.38	เหมาะสมมากที่สุด
2.5 การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.73	0.20	เหมาะสมมากที่สุด
2.6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.78	0.17	เหมาะสมมากที่สุด
2.7 การจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	4.45	0.31	เหมาะสมมาก
4. องค์ประกอบที่ 3 จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนได้แก่			
3.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.82	0.34	เหมาะสมมากที่สุด

ข้อความ	\bar{X}	SD	แปลความ
3.2 จัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.38	0.42	เหมาะสมมาก
5. องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนดังนี้			
4.1 ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน	4.47	0.42	เหมาะสมมาก
4.2 ขั้่นประกอบกิจกรรม	4.53	0.39	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 ขั้่นสรุปบทเรียน	4.46	0.45	เหมาะสมมาก
6. องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล โดยเน้นการวัดความรู้ความเข้าใจและการวัดและประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
5.1 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน	4.69	0.27	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 การวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.71	0.33	เหมาะสมมากที่สุด
7. ความชัดเจนของแต่ละองค์ประกอบ	4.73	0.20	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 แสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคมศึกษานั้น พบว่า ครูสังคมศึกษาเห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคมศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องของการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 5 องค์ประกอบ และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบแล้วพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ที่เป็นการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ครูสังคมศึกษาให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับองค์ประกอบด้านที่ 2 ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 เรื่องด้วยกันนั้น มีเพียง 2 กิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการอบรมโดยตรงและการจัดแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนอีก 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมที่เน้นการปรับพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นแนวพุทธธรรม กิจกรรมที่เน้นการจัดทำโครงการ และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ครูสังคมศึกษาให้ความเห็นว่าอยู่ในระดับความเหมาะสมที่สุด

ส่วนองค์ประกอบที่ 3 ที่ประกอบด้วยการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนสังคมศึกษาแสดงความเป็นว่าต้องแผนการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนการจัดทำเอกสาร สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้เพื่อประกอบการเรียนการสอน ผู้ประเมินเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับรองลงไป คือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

สำหรับองค์ประกอบที่ 4 ที่เป็นการกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นประกอบกิจกรรม และขั้นสรุปบทเรียน ที่เสนอรายละเอียดไว้ในรูปแบบนั้น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนและขั้นสรุปบทเรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนขั้นประกอบกิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนองค์ประกอบที่ 5 ของรูปแบบที่เสนอเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนการ และวัดคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ครูสังคมนศึกษาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับความคิดเห็นในเรื่องสุดท้ายเกี่ยวกับความชัดเจนของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับครูสังคมนศึกษานั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับครูสังคมนศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น ครูสังคมนศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้ในสถานการณ์จริง

เมื่อได้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 จากการทดสอบประสิทธิภาพในชั้นทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) แล้ว ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมทางไกลนี้ ไปใช้ในสถานการณ์จริง (Trial Runs) กับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ 4 จังหวัด แห่งละ 30 คน ดังกล่าวข้างต้น

ผลการทดลองใช้จริงได้ผลดังนี้

1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{d}	S_d	t
ก่อนการฝึกอบรม	30	15.83	3.28			
หลังการฝึกอบรม	30	24.03	1.69	8.20	2.54	17.70*

*p < .05

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{d}	S_d	t
ก่อนการฝึกอบรม	30	16.47	3.68			
หลังการฝึกอบรม	30	22.70	3.22	6.23	3.36	10.16*

*p < .05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 30 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{d}	S_d	t
ก่อนการฝึกอบรม	30	17.00	2.23			
หลังการฝึกอบรม	30	24.37	2.01	7.37	2.93	13.77*

*p < .05

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง จำนวน 30 คน มีดังนี้

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นทดลองใช้จริง ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระนอง จำนวน 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S	\bar{d}	S_d	t
ก่อนการฝึกอบรม	30	17.20	3.34			
หลังการฝึกอบรม	30	24.27	2.50	7.07	3.30	11.73*

*p < .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของ

นักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 จังหวัด สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมในแต่ละเขต จำนวน 4 แห่งแล้ว ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าเนื้อหาสาระที่น่าเสนอไว้ในประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกล มีความเหมาะสมในแต่ละเรื่อง แต่ละตอน ในแต่ละหน่วย มากน้อยเพียงใด เมื่อประมวลความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง 4 เขต จำนวน 120 คน ทั้งหมด 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 1

หน่วยที่ 1 แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อความ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 1.1 ความเป็นมา ความหมาย และความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 1.1.1 ความเป็นมาของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.63	0.27	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 1.1.2 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.62	0.29	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 1.1.3 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.66	0.26	เหมาะสมมากที่สุด

ข้อความ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 1.2 กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องที่ 1.2.1 หลักการของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.29	เหมาะสม มากที่สุด
เรื่องที่ 1.2.2 กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.57	0.31	เหมาะสม มากที่สุด

จากความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหน่วยที่ 1 แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาในตอนที่ 1.1 ความเป็นมา ความหมาย และความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตอนที่ 1.2 กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะเนื้อหาในเรื่องที่ 1.1.3 ความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูสังคัมศึกษาให้ความคิดเห็นอยู่ในลำดับที่ 1 เมื่อเทียบกับเนื้อหาเรื่องอื่นๆ ($\bar{X} = 4.66$)

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยที่ 1 แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับเนื้อหาของหน่วยที่ 1 นั้น ต้องการให้เสนอเนื้อหาโดยละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในวิถีประจำวันของนักเรียน โดยยกตัวอย่างประกอบ

ตารางที่ 4.14 แสดงความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 2

หน่วยที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 2.1 ความสำคัญและคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี			
เรื่องที่ 2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการเป็นพลเมืองดี	4.58	0.30	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 2.1.2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดี	4.62	0.29	เหมาะสมมากที่สุด
ตอนที่ 2.2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.56	0.32	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 2.2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.63	0.30	เหมาะสมมากที่สุด

จากความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมนตรีศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระในหน่วยที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

เนื้อหาของตอนที่ 2.1 ความสำคัญและคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดี และตอนที่ 2.2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูสังคมนตรีศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าเนื้อหาอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องที่ 2.2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูสังคมนตรีศึกษาให้ความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.63$)

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความคิดเห็นของครูสังคมนตรีศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้ผู้วิจัยให้รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะในแต่ละด้าน คือ

- 1) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านทักษะ/กระบวนการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยควรให้รายละเอียดในแต่ละข้อเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 4.15 แสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 3

หน่วยที่ 3 แนวทางการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 3.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 3.1.1 แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.57	0.31	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 3.1.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.46	0.33	เหมาะสมมาก

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 3.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม			
เรื่องที่ 3.2.1 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	4.67	0.29	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 3.2.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	4.65	0.22	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 3.2.3 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระเศรษฐศาสตร์	4.63	0.30	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 3.2.4 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระประวัติศาสตร์	4.66	0.26	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 3.2.5 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระภูมิศาสตร์	4.68	0.25	เหมาะสมมากที่สุด

จากความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ในหน่วยที่ 3 แนวทางการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลการวิเคราะห์พบว่า

เนื้อหาในตอนที่ 3.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมี 2 เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องที่ 3.1.1 แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ครูสังคมศึกษามี

ความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเรื่องที่ 3.1.2 เรื่องที่ 3.1.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเห็นอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

สำหรับตอนที่ 3.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 5 เรื่องนั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องที่ 3.2.5 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระภูมิศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อเทียบกับอีก 4 เรื่อง

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยที่ 3 แนวทางการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะในการนำเสนอเนื้อหาของในหน่วยที่ 3 นี้ คือ ควรเพิ่มรายละเอียดของเรื่องที่ 3.1.2 การบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเฉพาะการเสนอตัวอย่างการบูรณาการคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มากกว่านี้ เพื่อให้สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.16 แสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 4

หน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 4.1 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 4.1.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.66	0.24	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 4.1.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.56	0.30	เหมาะสมมากที่สุด
ตอนที่ 4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรง เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 4.2.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรง	4.42	0.25	เหมาะสมมาก
เรื่องที่ 4.2.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรง เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.48	0.32	เหมาะสมมาก
ตอนที่ 4.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 4.3.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียน	4.46	0.26	เหมาะสมมาก
เรื่องที่ 4.3.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม	4.42	0.24	เหมาะสมมาก

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
ตอนที่ 4.4 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธี เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 4.4.1 แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธี	4.58	0.30	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 4.4.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธี เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.28	เหมาะสมมากที่สุด
ตอนที่ 4.5 แนวทางการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 4.5.1 แนวคิดการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.62	0.29	เหมาะสมมากที่สุด
เรื่องที่ 4.5.2 ตัวอย่างโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.65	0.25	เหมาะสมมากที่สุด

จากความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ในหน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตอนที่ 4.1 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเสนอเนื้อหา 2 เรื่องนั้น ครูสังคัมศึกษาให้ความเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด

เนื้อหาตอนที่ 4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรงเพื่อพัฒนา

ความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเสนอเนื้อหาไว้ 2 เรื่องนั้น ครูสังคัมศึกษาเห็นว่าเนื้อหาทั้ง 2 เรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เนื้อหาตอนที่ 4.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเสนอเนื้อหาไว้ 2 เรื่อง ครูสังคัมศึกษาเห็นว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สำหรับเนื้อหาตอนที่ 4.4 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวพุทธวิธีเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเนื้อหาที่เสนอทั้ง 2 เรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนเนื้อหาตอนที่ 4.5 แนวทางการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่นำเสนอไว้ 2 เรื่อง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเนื้อหาในเรื่องที่ 4.5.2 ตัวอย่างโครงการเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูสังคัมศึกษาให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.65$)

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างในหน่วยที่ 4 นี้ ต้องการให้เสนอรายละเอียดของเนื้อหาตอนที่ 4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรงเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเรื่องที่ 4.2.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการอบรมโดยตรงเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยกตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากกว่านี้ นอกจากนั้น ตอนที่ 4.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเรื่องที่ 4.3.2 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปรับพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อพัฒนาความเป็นผลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องการให้เสนอตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น เพื่อกำนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้มีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 4.17 แสดงความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง หน่วยที่ 5

หน่วยที่ 5 การจัดการกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายการ	\bar{X}	SD	แปลความ
ตอนที่ 5.1 การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 5.1.1 แนวคิดการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริม คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	0.26	เหมาะสม มาก
เรื่องที่ 5.1.2 ตัวอย่างการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริม คุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.43	0.27	เหมาะสม มาก
เรื่องที่ 5.1.3 การจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.42	0.29	เหมาะสม มาก
ตอนที่ 5.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริม ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง			
เรื่องที่ 5.2.1 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้กับการพัฒนาความเป็น พลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	0.28	เหมาะสม มากที่สุด
เรื่องที่ 5.2.2 ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งเสริม ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	4.60	0.28	เหมาะสม มากที่สุด

จากความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ในหน่วยที่ 5 การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

เนื้อหาของตอนที่ 5.1 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เสนอไว้ 3 เรื่องนั้น ครูสังคัมศึกษาให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ส่วนเนื้อหาของตอนที่ 5.2 ตอนที่ 5.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เสนอไว้ 2 เรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 เรื่อง

กล่าวโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยที่ 5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระอยู่ในระดับความเหมาะสมมาก

สำหรับข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างในหน่วยที่ 5 นี้ ต้องการให้เสนอรายละเอียดของการจัดตั้งชมรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเสนอเพิ่มตัวอย่างของชมรมให้มากขึ้น

จากการประมวลความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาสาระที่นำเสนอไว้ในชุดฝึกอบรมทางไกล อยู่ในระดับความเหมาะสมมากที่สุด